

SÖKANDE Västerviks kommun, 593 80 Västervik
Ombud: Advokaten Johan Norman, Baker & McKenzie Advokatbyrå,
Box 5719, 114 87 STOCKHOLM

SAKEN Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) till muddringar av förorenade massor m.m. i Örserumsviken och Vassbäcksån samt till deponering av massorna m.m. i anslutning till muddringsområdet; allt inom Västerviks kommun, Kalmar län
(SNI-kod 90.006-6, koordinater X=6400739, Y=1551145)

DOMSLUT

Tillstånd

Miljödomstolen lämnar Västerviks kommun tillstånd enligt miljöbalken (1998:808)

att i Örserumsviken inom fastigheterna Västervik 4:81 och 4:28 samt Horn 1:6 och 1:18 utföra muddringar av massor intill en sammanlagd mängd av ca 200.000 m³ samt vegetationsröjning m.m.,

att i Vassbäcksån inom fastigheterna Horn 1:6 och Västervik 5:22 utföra rensningar av sediment,

att från befintligt utfyllnadsområde inom fastigheten Västervik 4:81 bortschakta massor och att utföra täckning av området,

att inom fastigheterna Västervik 4:81 och 5:13 deponera dels muddrade massor m.m. från Örserumsviken, dels bortschaktade massor från utfyllnadsområdet, och dels rensningsmassor från Vassbäcksån

samt att för den ansökta verksamheten utföra nödvändiga anläggningar och åtgärder.

Villkor för tillståndet

För tillståndet gäller följande villkor.

1. Verksamheten - inbegripet åtgärder för att minska störningar för omgivningen - skall bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad kommunen uppgett eller åtagit sig i målet.
2. För det fall provtagning efter muddring visar att halterna av PCB-7 och kvicksilver i sedimenten överstiger 0,4 mg/kg TS respektive 1,0 mg/kg TS eller halterna i bottensedimenten i mer än 25 % av fallen överstiger 0,15 resp. 0,4 mg/kg TS skall samråd ske med tillsynsmyndigheten om eventuellt behov av ytterligare muddring.
3. Muddringsarbeten får inte ske under maj - juli månader utan att geotextilskärm har placerats i mynningen till Örserumsviken.
4. Geotextilväven skall ha så liten porstorlek som möjligt med hänsyn till strömhastigheterna i utströmningsområdet.
5. Geotextilskärmen får tas bort då uppmätt grumling i vattnet innanför skärmen ger ett stabilt veckovärde (sju dagar) understigande 10 FNU.
6. Kontinuerlig turbiditetsmätning i mynningen (utanför geotextilskärm) skall ske på nivåerna 0,3 m under ytan och 2 m ovan botten i enlighet med svensk standard SS-EN27027. Turbiditeten får inte överskrida 10 FNU som riktvärde och rullande veckomedelvärde såvitt beror av pågående arbeten.
7. Särskild utmärkning av muddringsområdet från sjösidan skall ske på lämpligt sätt.
8. Efter muddringsarbetet skall inmätning av bottendjup ske i viken och resultatet därefter tillställas Sjöfartsverket.

9. Halten suspenderat material i returvatten från avvattningsanläggningen får som dygnsmedelvärde och riktvärde* inte överskriva 50 mg/l.
10. Buller från de ansökta åtgärderna skall begränsas i skäligen omfattning.
11. Innan deponering stabiliseras massorna på ett sådant sätt att risken för sättningar som förstör täckningens funktion minimeras.
12. Efter avslutad deponering skall deponin sluttäckas på ett sådant sätt att lakvattenbildningen även på lång sikt understiger 5 l/m²/år.
13. Utfyllnadsområdet skall sluttäckas på ett sådant sätt att nederbördsperkolationen även på lång sikt understiger 20 l/m²/år.
14. Kommunen skall utse en fysisk person med teknisk kompetens att vara ansvarig för deponin.
15. Material och arbetsbeskrivning samt kvalitetssäkringsplan och förslag till kontrollant med erforderlig sakkunskap skall tillställas tillsynsmyndigheten innan anläggningsarbetena påbörjas.

* Med riktvärde avses ett värde som, om det överskrids, medför skyldighet för tillståndshavaren att vidta åtgärder så att värdet kan innehållas.

Delegerade frågor

Miljödomstolen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § 3 st miljöbalken till tillsynsmyndigheten att fastställa de ytterligare villkor som skäligen kan fordras beträffande:

- skyddsåtgärder i händelse av vinteruppehåll,
- damning,
- avslutningsåtgärder.

Kontroll

Det åligger kommunen att kontrollera verksamheten i enlighet med vad som närmare anges i ett till ansökan såsom bilaga E fogat kontrollprogram, aktsid 125-131.

Tvångsrätt jämlikt 28 kap 10 § första st miljöbalken

Kommunen medges rätt att med stöd av 28 kap 10 § första stycket miljöbalken ta i anspråk erforderliga mark- och vattenområden inom fastigheterna Västervik 4:81, 4:28, 5:27, 4:92, 4:93, 4:94 och 4:96 samt Horn 1:6, 1:18, 1:19, 1:20, 1:22, 1:405, 1:419, 1:420 och 1:570 för företagets genomförande, allt i den utsträckning som redovisas på ritning nr A2, aktsid. 58.

För detta ianspråktagande skall särskild ersättning ej utgå.

Det åligger kommunen att före användandet av vägar låta besiktiga dessa av opartisk person tillsammans med företrädare för de enskilda väghållarna. Efter utnyttjandet åligger det kommunen att återställa, avstäda och avjämna ianspråktagen mark i samråd med vederbörande fastighetsägare.

Verkställighetsförordnande

Miljödomstolen förordnar med stöd av 22 kap 28 § första stycket miljöbalken att tillståndet får tas i anspråk utan hinder av att domen inte vunnit laga kraft.

Skadeförebyggande åtgärder

I händelse av avspärning av Örserumsviken under tiden 15 maj - 15 september åligger det kommunen att anordna tillfälliga förtöjningsplatser för de medlemmar i Horns samfällighetsförening som har sina båtar i Örserumsviken.

Ersättning för skada och intrång

Det åligger kommunen att utge ersättning för skada och intrång till följd av nu medgivna arbeten till ägarna av de fastigheter och med de belopp som anges i bifogade ersättningslängd, *domsbilaga nr 1*.

Ersättningsbeloppen skall utbetalas direkt till respektive fastighetsägare och således ej genom nedsättning.

Ej bifallna yrkanden

Miljödomstolen lämnar utan bifall Länsstyrelsens i Kalmar län samt miljönämndens yrkande att frågan om åtgärder med avseende på metangasbildning i deponin skall skjutas upp och närmare utredas under en provotid.

Miljödomstolen lämnar i övrigt utan bifall de yrkanden om villkor som går utöver vad miljödomstolen funnit skäligt föreskriva i domslutet.

Arbetstid

De i denna dom medgivna arbetena skall, vid risk att tillståndet annars förfaller, vara fullbordade inom fem (5) år från det domen vunnit laga kraft.

Oförutsedd skada

Anspraak enligt 24 kap 13 § tredje stycket miljöbalken på grund av oförutsedd skada skall för att få tas upp till prövning anmälas till miljödomstolen inom fem (5) år från utgången av ovan angivna arbetstid.

Godkännande av miljökonsekvensbeskrivning

Miljödomstolen godkänner den i målet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.

Domstolskostnad och prövningsavgift

Det åligger kommunen att betala i 25 kap 8 § miljöbalken angivna kostnader för målets behandling vid miljödomstolen enligt särskild redovisningsräkning från domstolens kansli.

Miljödomstolen ändrar inte den med stöd av 3 kap. förordning (1998:940) om avgift för prövning och tillsyn enligt miljöbalken den 17 april 2000 fastställda avgiften för målets prövning.

SÖKANDENS TALAN

Yrkanden

Västerviks kommun har yrkat, som talan slutligen bestämts, att miljödomstolen lämnar kommunen tillstånd enligt miljöbalken

- I. att i Örserumsviken inom fastigheterna Västervik 4:81 och 4:28 samt Horn 1:6 och 1:18 utföra muddringar av massor intill en sammanlagd mängd av ca 200.000 m³ samt vegetationsröjning m.m.,
- II. att i Vassbäcksån inom fastigheterna Horn 1:6 och Västervik 5:22 utföra rensningar av sediment,
- III. att från befintligt utfyllnadsområde inom fastigheten Västervik 4:81 bortschakta massor och att utföra täckning av området,
- IV. att inom fastigheterna Västervik 4:81 och 5:13 deponera dels muddra massor m.m. från Örserumsviken, dels bortschaktade massor från utfyllnadsområdet, och dels rensningsmassor från Vassbäcksån,
- V. att för den ansökta verksamheten utföra nödvändiga anläggningar och åtgärder.

Kommunen har vidare yrkat vidare att miljödomstolen

- VI. med stöd av 28 kap. 10 § 1 st. lp. miljöbalken medger kommunen rätt att ta i anspråk erforderliga mark- och vattenområden inom ovannämnda fastigheter - med undantag för Västervik 5:13 och 5:22 - samt inom fastigheterna Västervik 5:27, 4:92, 4:93, 4:94, 4:96, Horn 1: 19, 1:20, 1:22, 1:405, 1:419, 1:420 och 1:570,
- VII. om målet inte kan avgöras i ett sammanhang före den 1.12.2000 att med stöd av 22 kap. 26 § miljöbalken genom deldom avgör tillåtlighetsfrågan och lämnar kommunen tillstånd att utföra följande brådsökande arbeten:
 - iordningställa deponiområdet,
 - iordningställa arbetsområden för etablering av mudderverk m.m.,
 - grundförstärka befintlig invallning vid deponiområdet;

Kommunen har slutligen yrkat att miljödomstolen

- VIII. med stöd av 24 kap. 13 § miljöbalken bestämmer tiden för anmälan av anspråk på oförutsedd skada till fem (5) år,
- IX. med stöd av 22 kap. 25 § 2 st miljöbalken bestämmer arbetstiden till fem (5) år,

- X. med stöd av 22 kap. 28 § miljöbalken förordnar att kommande domar får tas i anspråk även om de inte vunnit laga kraft.
- XI. med stöd av 9 kap 3 § 2 st i förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken prövar skäligheten av ansökningsavgiften.

Rådighet

Kommunen har med stöd av 5 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet rådighet över aktuella vattenområden.

Kostnader

De ansökta åtgärderna har kostnadsberäknats till totalt ca 110 Mkr. För beräkning av grundavgift enligt 3 och 4 §§ förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, uppskattar kommunen kostnaderna för de åtgärder som avser vattenverksamhet till ca 15 Mkr.

Orientering

Örserumsviken är belägen omedelbart söder om Västerviks tätort och mynnar via Marielundsviken i Lucernafjärden i Östersjön. Viken gränsar i norr till Solbergs udde som tillsammans med Lysingsbadet ca 1 - 1,5 km nordväst om vikens mynning utgör ett välbesökt rekreationsområde. Vid vikens sydöstra yttre del finns Hornslandet med en relativt omfattande bebyggelse av främst fritidshus. Utanför Örserumsvikens mynning vidtar Tjusts skärgård som är av riksintresse för naturvården och det rörliga friluftslivet.

Denna ansökan

Vid stranden i den inre delen av Örserumsviken ligger f.d. Västerviks pappersbruk. Vid bruket, som lades ned 1980, tillverkades papper och papp med returpapper som huvudsaklig råvara. Till följd av förekomst av PCB i returpappret samt användningen av fenylykvicksilver i processen har stora mängder av dessa ämnen släppts ut i Örserumsviken genom förorenade fiber.

Inför brukets nedläggning rensades viken från fiberbankar. Under åren 1978 och 1979 muddrades ca 200.000 m³ fibersediment upp, varefter sedimenten avvattades genom

centrifugering och deponerades i en öppen deponi på fabriksområdet i anslutning till en tidigare uppfylld sedimentationsbassäng. Senare har också ett mindre område i vikens innersta sydvästra del fyllts ut med fast avfall bestående av skrot, omalt papper och rens från pappersbruket.

Med bidrag från bl.a. Naturvårdsverket har kommunen genomfört undersökningar av områdets miljöstatus med avseende på förekomsten av föroreningar, föroreningsspridningen och miljörisker. Undersökningarna visar att de största mängderna av PCB och kvicksilver finns i deponin och sedimentationsbassängen. Inom utfyllnadsområdet har ställvis höga föroreningshalter påträffats. Relativt stora mängder PCB och kvicksilver finns även kvar i bottensedimenten. Undersökningarna visar också att ytterligare miljögifter, som ännu inte identifierats, finns i området. Toxicitetstester på fraktionerat material har visat att dessa tillhör den polyaromatiska fraktionen.

Av undersökningarna framgår att en betydande spridning av föroreningar pågår. Bottensedimenten utgör den största källan för spridningen, främst p.g.a. erosion och partikulär transport till omgivande vattenområden. Även spridningen till luft genom avgång från vatten- och landområdena är relativt stor.

Kommunen har av Regeringen beviljats bidrag till bl.a. sanering av Örserumsviken. Efter en genomgång och värdering av tillgänglig teknik för efterbehandling av PCB- och kvicksilverförorenade sediment föreslår kommunen ett alternativ som omfattar främst muddring av massor i viken. avvattning och deponering på befintlig deponi och sedimentationsbassäng samt angränsande markområde omedelbart norr om dessa.

Tidigare prövning

I deldom den 5 augusti 1970 i mål AD 69/1968 lämnade dåvarande Söderbygdens vattendomstol Westerviks Pappersbruks AB tillstånd på vissa villkor att - tills vidare under en provotid av tre år och intill dess vattendomstolen slutligt prövat villkoren - till Örserumsvikens inre del avleda industriellt avloppsvatten från produktionen vid Västerviks pappersbruk. I deldomen berättigades bolaget vidare att invalla och bl.a. med avfallsmassor från fabriksdriften utfylla ett vattenområde i Örserumsvikens innersta västliga del.

I deldom den 21 juni 1976 i samma mål förlängde Växjö tingsrätt, vattendomstolen, tillståndet för bolaget att till Örserumsviken avleda avloppsvattnet till den 19 augusti 1980. Bolaget förpliktades även dels att senast vid 1978 års utgång fullborda den i 1970 års deldom föreskrivna invallningen och utfyllnaden i viken, dels att före utgången av september månad 1976 - med redovisning av utförda undersökningar - till vattendomstolen inkomma med ställningstagande till erforderliga åtgärder för sanering av örserumsviken.

I dom den 31 januari 1977 förpliktigade vattendomstolen bolaget att under tiden fram till utgången av år 1979 genomföra en sanering av Örserumsviken genom bortrensning av sammanhängande fiberbankar på botten av viken. Arbetenas omfattning skulle närmare bestämmas inom en samrådsgrupp med representanter för bolaget, Naturvårdsverket, Länsstyrelsen i Kalmar län, IVL och hälsovårdsnämnden i Västerviks kommun.

I dom den 12 mars 1979 beviljade vattendomstolen bolaget anstånd till den 19 augusti 1980 med fullbordandet av den aktuella utfyllnaden.

I beslut den 1 september 1980, nr 154/80, lämnade Koncessionsnämnden för miljöskydd - med ändring av tidpunkten i 1976 års deldom - bolaget tillstånd att till utgången av september månad 1980 avleda det industriella avloppsvattnet till Örserumsviken, i vad avsåg den fortsatta driften av pappersmaskin PM 1.

Planförhållanden

Området vid Örserumsviken omfattas i huvudsak inte av Västerviks kommuns planlagda område. Undantaget är områdena i öster och sydost om viken samt den norra delen av Solbergsudde som är planlagda för fritidsbebyggelse.

Höjdsystem och fixpunkter

I denna ansökan gjorda höjdangivelser hänför sig till rikets höjdsystem 1900 (RH 00). Som huvudfix för ansökta åtgärder föreslår kommunen en fixpunkt med höjden +1,807 m. Som hjälppfix föreslås en fixpunkt med höjden +6,250.

Hydrologiska förhållanden

Örserumsvikens totala areal uppgår till ca 366.000 m². Arealen i den yttre delen av viken uppgår till ca 236.000 m² och i den inre delen till ca 130.000 m². Medeldjupet i den yttre respektive inre delen av viken uppgår till ca 2,4 respektive 1,5 m. Karakteristiska vattenstånd i havet (observationer/ beräkningar för Västervik) är enligt SMHI följande:

Högsta högvattenstånd, HHW	+1,03
Medelhögvattenstånd, MHW	+0,44
Medelvattenstånd, MW	-0,13
Medellågvattenstånd, MLW	-0,56
Lägsta lågvattenstånd, LLW	-0,94

Vassbäcksån uttrinner i den inre delen av Örserumsviken. Avrinningsområdet uppgår till ca 28,9 km². Medelvattenföringen i an uppgår till 0,2 m³/s. Högsta högvattenföring uppgår till ca 2 m³/s. Lägsta lågvattenföring understiger 0,03 m³/s.

Nuvarande miljösituation

Örserumsviken

Sedimenten i Örserumsviken innehåller enligt utförda undersökningar ca 25 kg PCB (7 kongener) och 90 kg kvicksilver. De översta sedimentlagren består av lös, lerig gyttja eller gyttjig lera som underlagras av ett diskontinuerligt utsvallat sandskikt på lera över morän och berg.

Sedimentationsbassängen

Sedimentationsbassängen omfattar ett ca 22.500 m² stort område som avskiljs från Örserumsviken av en jordvall av grovt friktionsmaterial. Bassängen innehåller ca 45.000 m³ fibersediment med höga koncentrationer av PCB och kvicksilver. De totala mängderna av föroreningar i sedimentationsbassängen uppskattas till ca 500 kg PCB (total) och 300 kg kvicksilver. Bassängen är i stort sett plan. Fibersedimentens mäktighet varierar mellan 1,7 och 2,1 m. Fibrerna underlagras huvudsakligen av gyttja och lera med upp till 6 m mäktighet över friktionsjord. Gyttje- och lerlagret är dock lokalt genombrutet och ställvis vilar sedimenten på friktionsjorden (morän). Grundvattenytan i bassängen återfinns endast 0-0,3 m under

markytan och sedimenten är under större delen av året vattenmättade upp i ytan. Tidvis finns även en fri vattenyta i bassängen.

Deponi

Deponin omfattar ett område av ca 16.000 m² och innehåller enligt utförda undersökningar ca 350 kg PCB (total) och 140 kg kvicksilver i en total volym av ca 50.000 m³. Deponin ligger omedelbart innanför och är utfylld över sedimentationsbassängen. Mäktigheten hos de deponerade sedimenten är som mest ca 6 m. Även deponin underlagras huvudsakligen av gyttja och lera. I randzonerna vilar dock sedimenten direkt på friktionsjord.

Utfyllnadsområdet

Utfyllnadsområdet omfattar ett område av ca 22.500 m². Fyllningen består av jord och industrisopor med en mäktighet som varierar mellan 2,8 och 4,5 m. Medelmäktigheten uppskattas till 3,6 m och volymen till ca 80.000 m³. Fyllningens innehåll varierar kraftigt men består huvudsakligen av jordmassor, nystan av järntråd, plastremor och plastdukar, träavfall och sotaska (flygaska och sotsand). Endast små mängder fiberrester har påträffats. Det översta lagret har en mäktighet av ca 0,5 - 1 m och består av grovkornigt friktionsmaterial utan inblandning av avfall. Fyllningen underlagras huvudsakligen av 1-3 m gyttja på ett tunt lager av sand. Därunder återfinns upp till 6 m lera på friktionsjord. Grundvattenytan är belägen 0,5-1 m under markytan och är i de centrala delarna högre än vattennivån i Örserumsviken. Vattenomsättningen i fyllningen bedöms vara relativt stor till följd av inflöden från Örserumsviken vid vattenståndshöjningar. Innehållet av PCB och kvicksilver i utfyllnadsområdet är enligt undersökningarna litet (mindre än 10 kg PCB (total) och enstaka kilon kvicksilver). Dock återfanns höga koncentrationer av PCB och kvicksilver i grundvattenprover i den sydvästra delen av området.

Föroreningsspridningen

Internomsättningen av föroreningarna i Örserumsviken är mycket hög. Spridningen av kvicksilver och PCB (7 kongener) till utanförliggande kustområden beräknas till 150 respektive 30 g/år.

Avgången av PCB respektive kvicksilver med vatten till Örserumsviken från landområdena ovan är enligt undersökningarna förhållandevis liten, tillsammans endast ca 6 respektive 3 g/år. Sannolikt är avgången till luft från deponin och sedimentationsbassängen betydligt större. Avgången av PCB från deponin till luft har uppmätts till ca 100 g/år.

Planerade åtgärder

Åtgärds mål m.m.

Enligt Regeringens bidragsbeslut är målet med saneringen att minska dels transporten av PCB respektive kvicksilver med vatten ut från Örserumsviken med 90% respektive 70% dels avgången från landområdena till luft av PCB och kvicksilver med 99%.

Tidplan

Enligt regeringens bidragsbeslut skall ansökta åtgärder vara avslutade vid utgången av 2002. Saneringen måste därför om möjligt påbörjas under hösten 2000 med etablering och arbeten på land. Muddringsarbetena måste därefter - med hänsyn till isförhållanden m.m. - inledas så snart som möjligt under 2001. Muddringsarbetena beräknas pågå under ca 8 månader.

Brådskande arbeten

Arbetena inleds med iordningställande av planerat deponiområde och arbetsområden. Erforderliga ytor för deponering iordningställs. Inom utfyllnadsområdet bortschaktas 0,5 - 1 m massor vilka bredds ut på ett materialskiljande och armerande lager av geotextil i sedimentationsbassängen. Ytor för etablering av mudderverk och avvattningsanläggning inklusive utjämningsbassäng och eventuell eftersedimenteringsbassäng anläggs.

Före muddring och deponering är det nödvändigt att grundförstärka befintlig invallning. Detta sker genom utläggning av en tryckbank utanför vallen. Tryckbanken utförs med jordmassor som ger en god filtreringseffekt för lakvatten, t.ex. en välgraderad morän. Före utläggning bortschaktas det översta sedimentlagret som består av lös gyttja ned till det underliggande lagret av utsvallad sand eller lera. Bortgrävd gyttja deponeras i sedimentationsbassängen. Tryckbanken utläggs på ett materialskiljande lager av vävd geotextil. I samband med etableringen av tryckbanken avlägsnas, alternativt tätas, bräddavloppet från sedimentationsbassängen.

Arbetena med grundförstärkning av vallen utförs bakom skyddsskärm som antingen placeras omedelbart utanför arbetsområdet eller i gattet mellan inre och yttre viken.

Muddring

Muddring sker med sugmudderverk som utformats särskilt för muddring i förorenade miljöer. Muddringsenheten består av en horisontell jordskruv inkaplad av ställbara sköldar och en centralt placerad muddringspump. Den liggande skruven skär loss och transporterar sedimentet till muddringspumpen varifrån det losstagna sedimentet med erforderlig inblandning av vatten pumpas vidare till land. Mudderverket är försett med avancerad positioneringsutrustning som möjliggör en noggrann styrning av muddringen och sonarer som kontinuerligt visar mudderskruvens läge i förhållande till bottenpogografen. Styrningen av mudderverket sker med hjälp av flytande linor som förankras i land.

Muddring kan eventuellt komma att ske med annan ur miljösynpunkt likvärdig teknik.

Avverkningsdjupen beräknas variera mellan 0,2 - 0,8 m. Med hänsyn härtill bedöms muddrad volym kunna variera inom intervallet 150.000 - 200.000 m³.

Muddringen kommer att ske i bottenparallella pallar med lämplig pallhöjd i förhållande till de planerade avverkningsdjupen. Muddringen planeras ske i två huvudetapper omfattande den yttre respektive den inre delen av viken.

Muddringsarbetet planeras genomföras i en- eller tvåskift. Mudderverkets kapacitet kan variera mellan 50 och 200 m³/h fast volym beroende på storlek av verk och muddermaterial. Dygnskapaciteten beror på den installerade avvattningskapaciteten och erforderlig vatteninblandning vid muddring.

Muddermassorna som är uppblandade med vatten pumpas i flytande ledning från sugmudderverket till ett utjämningsmagasin, på land. På land förläggs ledningen ovan mark eller grävs ned beroende på behovet av framkomlighet.

Innan sugmuddring påbörjas är det sannolikt nödvändigt att genom grävuddring ta bort vass och rotfilt i de strandnära områdena. Det kan också bli aktuellt att röja områden med kraftig bottenvegetation av t.ex. kransalger. Avverkad vegetation och rotfilt transporteras till deponin.

Vid behov kommer avskärmningar med geotextilduk att användas för att förhindra partikelspridning till områden utanför viken. Avskärmningarna utförs av geotextil med liten porstorlek och hög hållfasthet. Duken förankras i botten med vikter och förses i sin övre del med flytkroppar som konstrueras för att följa med vid vattenståndsförändringar.

Rensningar i Vassbäcksån

Sannolikt återfinns mindre mängder förorenade sediment även i Vassbäcksån. Vid behov grävs förorenade sediment upp på sträckan mellan Hästhagssjön och åmynningen intill en mängd av högst 1.000 m³. Avverkningsdjupet uppgår till ca 0,5 m. Uppgrävda massor förs till deponin.

Avvattning

Sedimenten som pumpas till land kommer uppskattningsvis att ha en torrsubstanshalt på mellan 5 och 10 % och måste avvattnas före deponering. För att begränsa slitaget på utrustning m.m. kommer mudderslammet att först passera en grovavskiljning varefter det förs till ett utjämningsmagasin. Från magasinet pumpas slammet till avvattningsutrustningen. De avvattnade muddermassorna stabiliseras vid behov genom inblandning av bindemedel eller torrt material, kontrolleras med avseende på hållfastheten och förs till deponin. Normalt är mudderverkets kapacitet större än avvattningsanläggningens. Med hänsyn härtill kommer sannolikt anläggningen att behöva drivas kontinuerligt dygnet runt.

Returvattenrening

Det vatten som avskiljs vid avvattningen kommer att passera en reningsanläggning innan det återförs till Örserumsviken. Reningsanläggningen dimensioneras främst för avskiljning av suspenderat material genom kemisk fällning och/ eller flockning med sedimentering och/ eller flotation. Eventuellt kommer även ett steg med eftersedimentation att utnyttjas. Med hänsyn

till att de aktuella föroreningarna huvudsakligen är partikelbundna bedöms det som tillräckligt att dimensionera anläggningen för avskiljning av suspenderat material.

Risken för omvandling av kvicksilver till metylkvicksilver i processen kommer särskilt att uppmärksammas. Risk härför föreligger framför allt vid längre uppehåll i utjämningsbassängen. Metylering kommer att motverkas genom att säkra en god syresättning. Valet av fällnings- och flockningskemikalier kommer att ske med hänsyn till möjligheterna att motverka bildning av metylkvicksilver.

Deponiområde

Efter avvattning och stabilisering deponeras de upptagna massorna. Som deponiområde föreslås befintlig deponi och sedimentationsbassäng samt angränsande markområden omedelbart norr om dessa. Beroende på slutlig omfattning av muddringen och val av avvattningsmetod, kan volymen av massor som skall deponeras att variera mellan 120.000 m³ och 250.000 m³. Beroende på vilken metod som används för stabilisering av de avvattnade massorna, kan olika släntlutningar komma att utnyttjas. Erforderlig deponeringsarea kan därför variera mellan 40.000 m² (i dag ianspråktagen area) och 70.000 m².

Principer för uppbyggnad av deponin

Deponin kommer att byggas upp och anslutas mot höjdsträckningen omedelbart norr om befintlig deponi. Släntlutningar mellan 1:5 och 1:10 kan användas. Den slutliga utformningen är beroende av utrymmesbehov, terränganpassning och eventuella begränsningar med hänsyn till hållfastheten hos avvattnade massor.

Innan deponin täcks kommer gasdränering att anläggas i form av sand- eller grusfyllda diken med geotextil som materialskiljande lager. Dräneringen skall kunna avleda eventuell metangas för att undvika höga gstryck i deponin. Under deponins konsolideringsfas kommer dräneringen även att avleda porvatten som pressas ut när sättningar utbildas.

Vägledande vid utformningen har varit att lakvattenbildningen långsiktigt skall underskrida 5 l/ m²/år. Enligt förslaget används en komposittätning bestående av ett lergeomembran (bentonitmatta) på vilken läggs ett syntetiskt geomembran av 1,5 mm HDPE. Däröver läggs

en effektiv dränering för att säkerställa avrinning av nederbörd som infiltrerar i täckningen. Mellan tätning och dränering läggs ett skyddsskikt som skall förhindra penetrations-skador på tätskiktet. På dräneringen läggs först ett materialskiljande lager (filter) och sedan en skyddstäckning av minst 1,2 m erosionsbeständig jord. Skyddstäckningens primära uppgift är att utgöra underlag för vegetationsetablering och skydda tätskiktets konstruktion mot påverkan av frost, rötter m.m. Täckningens totala mäktighet över tätningen skall vara minst 1,7 m. Där deponin ansluter mot höjdområdet i norr kommer tätskiktet att anslutas mot berg och skarvarna mot berget att tätas genom utläggning av lös bentonit. Där deponering sker mot exponerad bergyta tätas alla synliga sprickor. Längs den sida av deponin som ansluter mot industriområdet förs tätskiktet ned i mark och ett ytvattendike anläggs för avledning av avrinnande vatten. Avslutningsvis kommer vegetation att etableras och markytan att återställas till naturmark.

Direktiv 1999/31/EG

Europeiska Unionens råd har den 26 april 1999 antagit direktivet 1999/31/EG om deponering avfall. Genomförandetiden har ännu inte löpt ut.

Enligt artikel 4 i direktivet skall varje deponi hänföras till någon av tre klasser; farligt avfall, icke farligt avfall och inert avfall. Den deponi som ansökan avser är en deponi för farligt avfall.

För farligt avfall anges i artikel 8 och bilagor vilka förutsättningar som skall vara uppfyllda för att tillstånd till en deponi skall kunna meddelas. Enligt bilaga 1 krävs bl.a. att mark, grund- och ytvatten skyddas genom en s.k. geologisk barriär och en botten-tätning under driftsfasen/ den aktiva fasen och genom en geologisk barriär och en topptätning under den passiva fasen/ efter avslutningen. Enligt punkt 3.4 i bilaga 1 kan dock undantag från dessa bestämmelser medges om det kan konstateras att uppsamling och behandling av lakvatten inte är nödvändig, eller om deponin inte utgör någon potentiell risk för mark, grundvatten eller ytvatten.

Planerad deponi vid Örserumsviken kommer att färdigställas och avslutas på kort tid och därefter täckas på ett sådant sätt att lakvattenproduktionen blir mycket liten. Lokaliseringen innebär att det lakvatten som bildas avleds direkt till Örserumsviken, där tillskottet av

föroreningar blir försumbart. Det har därför inte bedömts som motiverat att anlägga något system för uppsamling och behandling av lakvatten förutom den passiva filtrering av lakvattnet som erhålls vid passage genom den förstärkta invallningen alternativt underlagrande jord. Infiltration i den mark som underlagrar deponin innebär endast att lakvattnet passerar jordlagren under deponin innan det når Örserumsviken. Grundvattnet i dessa jordlager är i dag påverkade av lakvattentransport från befintlig deponi och sedimentationsbassäng. Detta grundvatten är dock inte utvinningsbart eftersom deponin är belägen i direkt anslutning till viken. Därmed bortfaller behovet av en geologisk barriär och artificiell bottentätning i enlighet med direktivets tekniska specifikationer.

Mot bakgrund av det nu anförda anser kommunen att det finns anledning att tillämpa undantagsregeln i punkt 3.4 i bilaga 1 i deponeringsdirektivet för den planerade deponin. Kommunen anser vidare att kommunens förslag till utformningen av deponin - med hänsyn till rådande förhållanden - är optimal ur miljöskyddssynpunkt.

Utfyllnadsområdet

Utfyllnadsområdet avses täckas något enklare än deponin. Skälet härtill är att mindre mängder PCB och kvicksilver finns inom detta område än inom övriga områden. Först avschaktas 0,5 - 1 m fyllnadsmassor som används för stabilisering av sedimentationsbassängens yta. Därefter planeras ytan så att en lutning för säkerställande av avrinning från området erhålls. Lutningen skall vara minst 1:50. Lakvattenbildningen från området dimensioneras så att den blir mindre än 20 l/m²/år i ett långtidsperspektiv

Täckningen föreslås bestå underst av ett materialskiljande lager och däröver ett lergeomembran på vilket utläggs ett dränerande och materialskiljande lager av 0,3 m sandigt grus 0 - 8 mm. Överst påförs ett skyddsskikt av 1,2 m erosionsbeständig jord innan vegetation etableras.

Täckning kommer att utläggas även i slänten mot Örserumsviken. Alternativt utförs slitsmur eller liknande tätkonstruktion mot viken för att avskärma fyllningen mot inströmning av havsvatten. För att motverka inflöde av grundvatten förs tätskiktet i periferin ned till fyllningens bottennivå, dock minst till havets medelvattennivå, alternativt till underlagrande

tät jord eller berg så att en kontinuerlig "tätskärm" erhålles. Återfyllning utanför tätskärmen sker delvis med dränerande material så att en lokal avsänkning av grundvattenytan erhålles runt deponin.

Berörda fastigheter

De fastigheter som berörs av själva arbetena i Örserumsviken är Västervik 4:28, Västervik 4:81 samt Horn 1:6 och 1:18.

Fastigheten Horn 1:6 kommer även, liksom fastigheten Västervik 5:22, att beröras av rensningar av sediment i Vassbäcksån. Sistnämnda fastighet ägs av kommunen.

Inom fastigheterna Västervik 4:81 och 5:13 tas områden permanent i anspråk för deponeringen av upptagna massor från arbetena. Områden av fastigheterna tas dessutom i anspråk för omgivande arbetsområde och tillfartsväg. Förhandlingar pågår med ägaren till Västervik 4:81 om dispositionsrätt till områdena inom denna fastighet. Västervik 5:13 ägs av kommunen. Inom fastigheterna Västervik 4:92, 4:93, 4:94, 4:96, 5:13, 5:27 samt Horn 1: 19, 1:20, 1:22, 1:405, 1:419, 1:420 och 1:570 tas vägar och områden m.m. i anspråk för förankring av mudderverk m.m.

Under den tid kommunen använder ifrågavarande vägar kommer kommunen att svara för deras underhåll och därefter iordningställa vägar och vägdken i tjänligt skick. För att kunna fullgöra sistnämnda skyldighet kommer kommunen att svara för att vägarna besiktigas av opartisk person, tillsammans med företrädare för de enskilda väghållarna, innan kommunens transporter på vägarna börjar.

Efter utgången av den tid då de områden som tagits i anspråk som arbetsområden m.m. utnyttjas av kommunen, kommer ianspråktagen mark att återställas, avstädas och avjämnas i samråd med vederbörande fastighetsägare.

Inverkan på motstående intressen

Under arbetstiden kan störningar uppkomma vid arbetsplatsen till följd av buller och spridning av föroreningar till luften från buffertbassänger, avvattningsanläggning och deponi.

Vidare kan föroreningar spridas i vattenområdet med suspenderat material vid muddringen och återföring av föroreningar med utsläppet av returvatten.

Buller genereras under arbetstiden främst av mudderverket och avvattningsanläggningen. Mudderverket kommer att behöva arbeta i tvåskift medan avvattningen kommer att behöva drivas kontinuerligt.

Under arbetstiden kommer örserumsviken att behövas spärras av. Detta innebär att möjligheten att nyttja bryggor, pirar samt bojplatser och sjökablar begränsas under arbetenas utförande.

Fasta bryggor och pirar som anlagts på lös botten bedöms kunna få en ökad risk för framtida sättningsskador, när muddermassor avlägsnas intill stenkistor eller pålok. Detta kan medföra ett framtida ökat underhåll.

Kommunen erbjuder ersättningar i enlighet med redovisat förslag. I övrigt erbjuds ej några ersättningar.

Någon inverkan av betydelse i Örserumsviken och Vassbäcksån med avseende på fiske, vattenförsörjning och bevattning till följd av ansökta åtgärder förutses inte.

Miljökonsekvenser

I miljökonsekvensbeskrivningen redogörs ingående för de planerade åtgärdernas miljöpåverkan. Även alternativa platser och åtgärdsmetoder redovisas utförligt.

Sammanfattningsvis framgår att planerade åtgärder innebär att den pågående spridningen av kvicksilver och PCB med vatten från viken reduceras med minst 70 % respektive 90 % (saneringsmål). Vidare bedöms täckningen av deponi och utfyllnadsområde innebära att spridningen till luft från dessa områden reduceras med 99 % (saneringsmål).

Föroreningsnivåerna i viken är höga och det finns troligen signifikanta toxikologiska effekter som en följd av dessa. Saneringen innebär att föroreningshalterna minskar till en nivå där de

toxikologiska effekterna sannolikt är försumbara. Åtgärderna med avseende på deponin och sedimentationsbassängen medför att de förorenade massorna isoleras så att de nuvarande hälsoriskerna, som är förknippade med direkt exponering elimineras.

Även om särskilt anpassade mudderverk används kan en viss uppgrumling av förorenade bottensediment inte undvikas under arbetstiden. Vidare kommer en begränsad mängd föroreningar att återföras med returvatten från avvattnings- och vattenreningsanläggningen. Den tillfälliga ökning av spridningen som kan ske på detta sätt kan vid behov begränsas med hjälp av avskärningar och bedöms vara av underordnad betydelse i förhållande till den kontinuerligt pågående spridningen (nollalternativet).

Kontroll

Kommunen föreslår att verksamheten kontrolleras i enlighet med vad som närmare anges i ansökan.

Tillåtlighet

De ansökta åtgärderna torde inte möta hinder från allmänna planeringssynpunkter. Åtgärderna står inte heller i strid med några bestämmelser för användningen av i frågavarande mark- och vattenområden. Från allmän och enskild miljövardssynpunkt är genomförande av uppställda saneringsmål av synnerlig vikt. Skada eller olägenhet av betydelse till följd av ansökta åtgärder förutses inte.

Hinder mot de ansökta åtgärdernas tillåtlighet enligt 11 kap. 6 § och 16 kap. 4 § miljöbalken torde därför inte föreligga.

Såväl utformningen av deponin som av övriga saneringsåtgärder samt föreslagna försiktighetsmått motverkar att skada eller olägenhet på människors hälsa eller miljön uppkommer till följd av de planerade åtgärderna. Bestämmelserna i 2 kap. 3 och 4 §§ miljöbalken torde därför ha iakttagits.

Tillstånd till ansökta åtgärder bör därför kunna lämnas.

YTTRANDEN

Sjöfartsverket, Kalmarsunds sjötrafikområde (KAL TO) har i yttrande till miljödomstolen anfört att man inget har att erinra mot muddringen i Örserumsviken eftersom den i mycket ringa omfattning berör sjötrafiken. Kalmarsunds sjötrafik förbehåller sig dock rätten att återkomma i ärendet om det skulle visa sig att sjötrafiken berörs i någon större utsträckning. Skulle av någon anledning KAL TO åsamkas kostnader i samband med muddringen (t.ex. tillfällig utprickning) så belastas detta den sökande.

Fiskeriverket har i yttrande enligt 22 kap 6 § MB anfört. Företaget är omfattande och kommer att medföra temporära skador på fiskproduktionen eftersom näringsbasen för fisken kommer att försvinna i samband med muddringarna och oundvikliga grumlingar förmodligen kommer att utbredas i närområdet. Ur allmän fiskesynpunkt är de bestånd som kommer att skadas av ganska liten ekonomisk betydelse och skadeinverkan blir därför obetydlig i jämförelse med de framtida kvalitativa värden som uppstår inte bara i Örserumsviken utan även genom den minskade belastningen av läckande miljögifter till Östersjön.

Fiskeriverket förutsätter att kommunen tillsammans med miljöexpertisen valt det saneringsalternativ som lämpat sig bäst med tanke på miljöskydd och teknik. Verket vill dock framhålla vikten av att ständig tillsyn sker av skärmar m fl åtgärder som vidtas för att förebygga grumlingar utanför arbetsområdena.

Västerviks kommun, Miljö- och byggnadsnämnden, har i yttrande till miljödomstolen abfört: Miljö- och byggnadsnämnden tillstyrker ansökan med följande synpunkter.

- För verksamheten bör ljudnivåer från arbetsplatsen utredas samt överlåta till tillsynsmyndigheten att fastställa gränser när åtgärder bör vidtas.
- Eventuella problem med avgången av växthusgasen metan från deponin bör klarläggas.
- Bygglov krävs för avfallsupplaget.

Länsstyrelsen i Kalmar län har anfört i huvudsak: Länsstyrelsen tillstyrker ansökan om att i samband med saneringen av Örserumsviken få utföra muddring, rensning av sediment, bortschakta och täcka massor och deponera massor. Länsstyrelsen förutsätter dock att

verksamheterna bedrivs enligt ansökan och yrkar på att dessa bedrivs i enlighet med länsstyrelsens förslag på villkor enligt nedan.

Länsstyrelsen tillstyrker också sökandes yrkande om deldom för brådskande arbeten.

Länsstyrelsen yrkar också på att beslut skjuts upp i frågan om gasbildning i deponin i enlighet med 22 kapitlet 27§ miljöbalken. Sökanden ska utreda omfattningen av metangasbildningen, föroreningsinnehållet samt komma med förslag till behandling av gasen.

Villkor

1. Muddring ska utföras så att av Örserumsvikens totala bottenyta får endast 25 % ha halter i sedimenten överstigande 0,15 mg/kg TS för PCB-7 och 0,4 mg/kg TS för kvicksilver. Mängden PCB-7 och kvicksilver kontrolleras i hela Örserumsvikens ytsediment (0-20 cm). Undersökningsområdet indelas i 17 delområden. Inom varje delområde tas minst fem delprover som blandas till samlingsprov för respektive undersökt delområde. Haltgräns är för PCB-7 0,4 mg/kg TS och Rör kvicksilver 1,0 mg/kg TS. Visar provtagning högre halter ska samråd ske med tillsynsmyndighet m behov av eftermuddring.

Övriga av länsstyrelsen föreslagna villkor nr 2-7 samt 9-13 har medgivits av kommunen medan föreslaget villkor nr 8 återtagits av länsstyrelsen vid huvudförhandlingen.

Länsstyrelsen har inget emot att det överläts till tillsynsmyndigheten att fastställa ytterligare villkor om skyddsåtgärder vid vinteruppehåll, damning och avslutningsåtgärder.

Horns samfällighetsförening har anfört: Enligt beskrivning i kapitlet Inverkan på motstående intressen kommer Örserumsviken att behövas spärras av. Detta innebär att möjligheten att nyttja bryggor samt bojplatser begränsas under arbetenas utförande. Detta har vi full förståelse för. Horns samfällighetsförening yrkar på att om en avspärning genomförs att under tiden 15 maj-15 sept. årligen måste tillfälliga förtöjningsplatser åstadkommas för de medlemmar i föreningen som nu har sina båtar i Örserumsviken. Vi föreslår att en flytbrygga uppankras antingen i Lilla Bråtviken eller längs södra delen av Borgö. På bägge ställen finns möjligheter att med enkla medel göra uppankring av en flytbrygga. I första förslaget finns bra möjligheter för bil parkering för våra medlemmar som nu far avsevärt längre till sina båtar.

Ägarna till fastigheterna Horn 1:19 och 1:20 har i yttrande anfört. Vi är i och för sig positiva till en sådan sanering, men vill ändå förbehålla oss rätten till framtida ersättning i händelse av att saneringen skulle innebära en menlig inverkan på våra strandfastigheter. Detta skulle kunna aktualiseras om saneringen misslyckas eller genomförs på sådant sätt att det medför intrång och bestående olägenhet för fastigheterna. Vad denna immission kan bestå i får senare bedömas. Vi vill dock uppmärksamma Miljödomstolen om att det finns en vattenbrunn vid strandlinjen på fastigheten Horn 1:19 som används under större delen av året som vattenförsörjning till våra fastigheter. Något kommunalt vatten finns ännu inte till fastigheterna. Fastigheten Horn 1:20 har vattenservitut. Vi avser att utföra provtagning av vattenkvaliteten i brunnen avseende tid före som efter saneringen av viken.

Ägarna till fastigheten Horn 1:405 har anfört: Vi ställer oss positiva till Västerviks kommuns initiativ att sanera Örserumsviken. Vi har tidigare blivit lovade av kommunen att den, vid eventuellt intrång i vår fastighet, skall återställa denna i befintligt skick. Den ersättningsplan som kommunen bifogat sin ansökan till miljödomstolen har vi inte fått del av och vid förfrågan hos kommunen har handlingarna i målet endast kunnat erbjudas i bunt. Eftersom vi inte själva är kapabla att urskilja ersättningsplanen ur en omfattande akt, har vi inte kunnat utröna om det skett någon förändring i kommunens tidigare position avseende ersättningen för intrång. I händelse av att nu ingivna ersättningsplan innehåller en förändring yrkar vi att Västerviks kommun, vid eventuellt intrång i vår fastighet Horn 1:405, skall återställande densamma i befintligt skick.

SÖKANDENS BEMÖTANDE

Sökandena har i yttrande till miljödomstolen anfört följande.

Länsstyrelsen i Kalmar län

Prövotid

Frågan om metangasbildning m.m. är utredd av Kemakta Konsult AB (Ellert M, Fanger G, Svensson H: Beräkning av utsläpp av PCB och kvicksilver med gas från planerad deponiför muddrade sediment vid Örserumsviken, Kemakta AR 2000-09, juni 2000). Utredningen visar att volymen metangas som produceras i deponin kan komma att uppgå till i storleksordningen

0,5 Nm³/ton TS och år. Detta är mindre än 5 % av metanproduktionen från motsvarande mängd konsumtionsavfall, vilken normalt är 13-19 Nm³/ ton TS och år (Åkesson M: Biogas generation in Landfills; equilibria, rates and yields, 7thesis at Department of Water Resources engineering, LTH, Lund University, report 1018, AFR-report 153). Det beräknade utsläppet av Hg och PCB med den producerade gasen är liten, ca 0,24 respektive 0,005 g/ år.

Vidare bör noteras att utsläppet av metangas inte kan betrakas som ett bidrag till de antropogena utsläppen utan skulle ske även om sedimenten, som utgörs av naturligt avsatt gyttja, kvarligger på vikens botten. Uppläggningsen i deponi förändrar därför inte situationen i detta avseende. Med hänsyn till det nu anförda anser sökanden därför att frågan om metangasbildning inte behöver bli föremål för en provotid.

Villkorspunkt 1

Sökanden motsätter sig villkorsförslaget.

Sökanden delar visserligen länsstyrelsens uppfattning om att krav skall ställas på saneringen och övriga åtgärder så att en viss miljö kvalitet garanteras. Länsstyrelsens villkorsförslag har sökanden infogat som villkor för slutförd muddring i upphandlingsunderlaget vid upphandlingen av saneringsentreprenaden. Av ansökan framgår att projektets miljömål beträffande muddringen kan säkerställas genom olika muddringsalternativ. Sökanden anser därför att det är olämpligt att begränsa valet av möjliga alternativ för en eftermuddring, om en sådan muddring visar sig erforderlig, genom föreslagen villkorsskrivning. Sökanden har dock ingen erinran emot att samråd sker med tillsynsmyndigheten beträffande eventuellt behov av eftermuddring.

Med hänsyn till det anförda anser sökanden det därför vara lämpligare att föreskriva som villkor att samråd skall ske med tillsynsmyndigheten beträffande behovet av eftermuddring för det fall provtagning visar att halter av föroreningar i kvarvarande bottensediment är högre än vad länsstyrelsen angivit i sitt yttrande. Vid samrådet kan även ställning tas till vilken eventuell eftermuddringsåtgärd som är optimal med hänsyn till kostnad och miljönytta.

Sammanfattning

Med hänsyn till det nu anförda föreslår sökanden att följande villkor föreskrivs för den ansökta verksamheten.

1. Verksamheten - inbegripet åtgärder för att minska störningar för omgivningen - skall bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad kommunen uppgett eller åtagit sig i målet.
2. För det fall provtagning efter muddring visar att halterna av PCB-7 och kvicksilver i sedimenten överstiger 0,4 mg/kg TS respektive 1,0 mg/kg TS skall amråd ske med tillsynsmyndigheten om eventuellt behov av ytterligare muddring.
3. Muddringsarbeten får inte ske under maj - juli månader utan att geotextilskärm har placerats i mynningen till Örserumsviken.
4. Geotextilväven skall ha så liten porstorlek som möjligt med hänsyn till strömhastigheterna i utströmningsområdet.
5. Geotextilskärmen får tas bort då uppmätt grumling i vattnet innanför skärmen ger ett stabilt veckovärde (sju dagar) understigande 10 FNU.
6. Kontinuerlig turbiditetsmätning i mynningen (utanför geotextilskärm) skall ske på nivåerna 0,3 m under ytan och 2 m ovan botten i enlighet med svensk standard SS-EN27027. Turbiditeten får inte överskrida 10 FNU som riktvärde och rullande veckomedelvärde såvitt beror av pågående arbeten.
7. Särskild utmärkning av muddringsområdet från sjösidan skall ske på lämpligt sätt.
8. Efter muddringsarbetet skall inmätning av bottendjup ske i viken och resultatet därefter tillställas Sjöfartsverket.
9. Halten suspenderat material i returvatten från avvattningsanläggningen får som dygnsmedelvärde och riktvärde* inte överskriva 50 mg/l.
10. Buller från de ansökta åtgärderna skall begränsas i skälig omfattning.
11. Innan deponering stabiliseras massorna på ett sådant sätt att risken för sättningar som förstör täckningens funktion minimeras.
12. Efter avslutad deponering skall deponin sluttäckas på ett sådant sätt att lakvattenbildningen även på lång sikt understiger 5 l/m²/år.
13. Utfyllnadsområdet skall sluttäckas på ett sådant sätt att nederbördsperkolationen även på lång sikt understiger 20 l/m²/år.
14. Kommunen skall utse en fysisk person med teknisk kompetens att vara ansvarig för deponin.

15. Material och arbetsbeskrivning samt kvalitetssäkringsplan och förslag till kontrollant med erforderlig sakkunskap skall tillställas tillsynsmyndigheten innan anläggningsarbetena påbörjas.

*Med riktvärde avses ett värde som, om det överskrides, medför skyldighet för tillståndshavaren att vidta åtgärder så att värdet kan innehållas.

Sökanden föreslår att miljödomstolen med stöd av 22 kap. 25 § 3 st miljöbalken överlåter till tillsynsmyndigheten att fastställa de ytterligare villkor som skäligen kan fordras beträffande:

- Skyddsåtgärder i händelse av vinteruppehåll,
- damning,
- avslutningsåtgärder.

Sjöfartsverket samt Fiskeriverket

Sökanden har ingen erinran mot vad som framförs från verkens sida.

Västerviks kommun, Miljö- och byggnadsnämnden

Buller genereras under arbetstiden främst av mudderverket och avvattningsanläggningen. Då verksamheten är tillfällig anser sökanden att bullerfrågan inte bör regleras utöver vad som anges i sökandens villkorsförslag. Som framgår av länsstyrelsens erinringsskrift, aktsid. 148, delar styrelsen sökandens uppfattning i denna del. Vad gäller frågan om metangasbildning hänvisar sökanden till vad som anfötrts ovan i bemötandet av länsstyrelsens yttrande. Bygglov för deponin har sökts.

Horns samfällighetsförening

Yrkandet medges. Sökanden kommer att i samråd med föreningen tillse att alternativa båtplatser anordnas på lämpligt sätt.

Ägarna till fastigheterna Horn 1:19 och 1:20 samt Horn 1:405

Ersättning för eventuella skador och olägenheter till följd av ansökta åtgärder kan regleras inom ramen för anmälan av anspråk för oförutsedd skada.

DOMSKÄL

Miljödomstolen finner inledningsvis att den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen i målet uppfyller kraven på en sådan beskrivning enligt 6 kap miljöbalken. Även i övrigt finner miljödomstolen den i målet förebringade utredningen vara tillräcklig för att domstolen skall kunna pröva och avgöra målet.

Av utredningen i målet framgår att sökanden har erforderlig rådighet till de områden som tas i anspråk för ansökt vattenverksamhet.

Miljödomstolen finner att det inte föreligger något hinder mot det sökta tillståndet på grund av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap miljöbalken, hushållningsbestämmelserna i 3 kap miljöbalken eller planbestämmelserna i 16 kap 4 § miljöbalken. Hinder mot företaget i vad det avser vattenverksamhet föreligger inte heller med hänsyn till bestämmelserna i 11 kap 6 och 7 §§ miljöbalken.

När det gäller utförandet av ansökt deponi delar miljödomstolen kommunens redovisade uppfattning att förhållandena i föreliggande fall är av sådan art, att undantagsregeln i punkt 3.4 i bilaga 1 till Europeiska Unionens direktiv 1999/31EG är tillämplig.

Enligt miljödomstolens bedömning saknas anledning att under en prövotid skjuta upp avgörandet av frågan om hanteringen av gasbildning i deponin då denna fråga lämpligen synes kunna hanteras inom ramen för den löpande tillsynen. Länsstyrelsens och Miljö- och byggnämndens yrkande härom skall därför lämnas utan bifall.

Kommunens förslag till villkor och kontrollföreskrifter finner miljödomstolen vara ändamålsenliga och väl avvägda och bör därför fastställas. Således saknas enligt miljödomstolens mening anledning att tillmötesgå framställda krav på bl a bullervillkor.

Begärd tvångsrätt enligt 28 kap 10 § första stycket miljöbalken bör bifallas.

Kommunen har låtit utreda förväntade skador på tekniska föremål m m och erbjudit ersättning för detta. Ersättning bör utgå i enlighet med sökandens förslag. Med hänsyn till

ersättningsbeloppens storlek anser miljödomstolen att nedsättning jämlikt stadgandet i 6 kap 1 § expropriationslagen (1972:719) ej behöver ske.

Skulle härutöver mot förmodan uppstå ytterligare skador och olägenheter till följd av det nu tillståndsgivna företaget får - i den mån inte frivillig uppgörelse om kompensation kan träffas - frågan behandlas i den ordning som stadgas för talan om oförutsedd skada.

Arbetstid samt tid för anmälan av oförutsedd skada bör fastställas i enlighet med kommunens förslag. Skäl föreligger att bifalla yrkandet om verkställighetstillstånd.

Miljödomstolen finner ej anledning att jämka den tidigare i målet fastställda avgiften enligt förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga nr 2
Överklagande senast den 11 december 2000.

På miljödomstolens vägnar

Jonny Boo

I avgörandet har deltagit rådmannen Jonny Boo, ordförande, miljörådet Roger Carlsson Ödmark samt de sakkunniga ledamöterna Ingemar Frejd och Ulf Lettevall.